

Bostad först

**Redovisning av 2024 års statsbidrag till kommuner
för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet
enligt modellen Bostad först (S2023/03257)**

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till alternativaformat@socialstyrelsen.se.

Artikelnummer: 2025-5-9607

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, maj 2025

Förord

Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag fördelat statsbidrag enligt förordningen (2022:1220) om statsbidrag till kommunerna för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet. Det kan de göra genom att tillhandahålla bostäder, i kombination med individuellt behovsanpassat stöd, till personer som lever i hemlöshet. Personerna ska samtidigt ha ett omfattande stödbehov till följd av missbruk och beroende eller annan psykisk funktionsnedsättning.

Socialstyrelsen ska senast den 30 maj 2025 lämna en redogörelse till regeringen (Socialdepartementet) där det framgår hur kommunerna har använt 2024 års statsbidrag. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Zara Warglo och enhetschefen Johanna Freed deltagit. Utredaren Nina Frohm har sammanställt rapporten.

Björn Eriksson
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
Bakgrund.....	6
Information om utlysningen	6
Underlag till redovisningen	7
Resultat av 2024 års uppföljning	8
Mottagarna har använt merparten av statsbidraget	8
Fördelning av bidrag till att starta, utöka eller förbättra verksamhet	8
Bidrag för att starta verksamhet	9
31 kommuner har erbjudit bostad till 108 personer	12
29 kommuner har utökat verksamheten med 186 lägenheter.....	13
36 kommuner har förbättrat den befintliga verksamheten	14
Överenskommelser om samverkan	15
Kommunernas erfarenheter av statsbidraget.....	17
Socialstyrelsens kommentarer.....	17
Bilaga 1. Kommunernas mottagna och oanvända medel under 2024.....	19
Bilaga 2. Kommuners verksamhet inom Bostad först- 2024	24

Sammanfattning

Socialstyrelsen har sedan 2022 fördelat statsbidrag till kommuner för att motverka hemlöshet genom att *starta*, *utöka* eller *förbättra* sitt arbete enligt modellen Bostad först.

Under 2024 fördelade Socialstyrelsen totalt 68,5 miljoner kronor till sammanlagt 115 kommuner. Kommunerna använde cirka 95 procent av fördelade medel.

Ungefär 60 kommuner ansökte om statsbidrag för att *starta* verksamhet vilket även inkluderar planering och förberedelse. Sammanlagt 31 kommuner startade verksamhet under 2024 vilket innebar att statsbidraget finansierade 176 nya lägenheter inom Bostad-först och att 103 hemlösa personer flyttade in i ett boende under året. Totalt har 29 kommuner använt statsbidrag för att *utöka* antalet lägenheter. Tillsammans utökades de befintliga Bostad-först verksamheterna med 186 lägenheter och 49 årsanställningar av personal till verksamheten. 36 kommuner använde statsbidraget för att *förbättra* den befintliga Bostad-först verksamheten.

Socialstyrelsen bedömer att mottagarna har använt statsbidraget i enlighet med villkoren i statsbidraget och i enlighet med statsbidragets syfte. Flertalet av kommunerna anser att statsbidraget är en förutsättning för att de ska kunna arbeta enligt modellen Bostad först. Många kommuner vill att Socialstyrelsen fattar beslut om statsbidrag så tidigt som möjligt på året, att det ska vara möjligt att ansöka om bidrag för flera år i taget samt att det ska finnas mer pengar att fördela för den aktuella verksamheten.

Bakgrund

Syftet med statsbidraget är att stärka kommunernas arbete mot hemlöshet genom att de startar, utökar eller förbättrar sitt arbete enligt metoden Bostad först. Socialstyrelsen har fördelat statsbidraget till kommunerna sedan 2022.

Villkoren för bidraget regleras i förordningen (2022:1220) om statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet. Det ska kommunerna göra genom att tillhandahålla bostäder i kombination med individuellt behovsanpassat stöd till personer som lever i hemlöshet. För att ingå i målgruppen ska personerna samtidigt ha ett omfattande stödbehov till följd av missbruk och beroende, eller annan psykisk sjukdom.

Socialstyrelsen ska årligen lämna en redovisning till regeringen (Socialdepartementet). Den ska innehålla en ekonomisk redovisning och en sammanfattande redogörelse av användning av statsbidraget. Socialstyrelsen ska också bedöma om statsbidraget har bidragit till att främja sitt syfte. Vi ska lämna in en delredovisning senast den 30 maj varje år och en slutredovisning senast den 31 maj 2027.

Information om utlysningen

Socialstyrelsen hade 68,5 miljoner kronor att fördela under 2024. Socialstyrelsen utlyste statsbidraget den 13 september 2023 med sista ansökningsdag den 1 november 2023. Totalt fick Socialstyrelsen in ansökningar från 125 kommuner om totalt cirka 168 miljoner kronor. Det innebär att statsbidraget var översökt med cirka 245 procent.

Vi meddelade beslut i mars 2024. Totalt beviljade Socialstyrelsen statsbidrag till 115 kommuner. Av dessa beviljades 106 ansökningar i sin helhet och nio ansökningar beviljades delvis. Majoriteten av kommunerna tog del av bidraget även föregående år.

Samtliga kommuner beviljades ett lägre belopp än vad de ansökte om. Det beror på att bidraget var kraftigt översökt i förhållande till tillgängliga medel.

Utgångspunkten för bedömningarna har varit kvaliteten i ansökan utifrån planerade aktiviteter, kommunens storlek och antal boende som kommunen ska ha i sin Bostad först-verksamhet under bidragsåret. Socialstyrelsen har också tagit hänsyn till att det är mer resurskrävande att starta upp en verksamhet än att utöka eller förbättra en befintlig verksamhet. En annan utgångspunkt har varit att en kommun inte ska finansiera hela sin Bostad först-verksamhet med stöd av statsbidraget. Socialstyrelsen har därför bortprioriterat vissa kostnader som avser arbetsuppgifter som vi bedömer redan ingår i kommunernas normala arbete med hemlöshetsfrågor. Det gäller till exempel lönekostnader för biståndsbedömning, administration och

löner för chefer på olika nivåer i kommunen. Vi har även bortprioriterat andra kostnader som avser kontorshyra och övriga kostnader kopplade till personal. Det gäller till exempel inköp av utrustning som datorer och telefoner, arbetskläder, personlarm, leasing eller inköp av fordon och drivmedel.

Socialstyrelsen beslutade att avslå tio kommuners ansökningar. Fyra av dem innehöll förberedande insatser som kommunerna redan hade fått statsbidrag för under 2023. De övriga sex kommunerna fick avslag utifrån konkurrens. Deras ansökningar var knapphändiga och omfattade aktiviteter som bör finnas i kommunernas ordinarie hemlöshetsarbete.

Underlag till redovisningen

Kommunernas återrapportering är underlaget till den här redovisningen. Samtliga kommuner har besvarat den obligatoriska återrapporteringen.

Den 7 januari 2025 skickade Socialstyrelsen ett webbaserat återrapporteringsformulär till 2024 års mottagare av statsbidraget. Kommunerna skulle senast den 17 februari 2025 lämna en ekonomisk redovisning, redogöra för hur de använt statsbidraget och vilka resultat de uppnått.

Resultat av 2024 års uppföljning

Redovisningen har följande disposition:

- Hur mycket statsbidrag som fördelats och använts på aggregerad nivå.
- Antal kommuner som startade verksamhet.
- Antal kommuner som utökade befintlig verksamhet.
- Antal kommuner som förbättrade befintlig verksamhet.

Mottagarna har använt merparten av statsbidraget

Mottagarna har använt 95 procent av statsbidraget. Den största delen, cirka 83 procent, har gått till lönekostnader. Resterande kostnader är fördelade på exempelvis köpta tjänster, resor, lokalhyror samt administration och utrustning.

Totalt uppgår oanvänt statsbidrag till knappt 3,3 miljoner kronor, vilket är cirka fem procent av det mottagna statsbidraget 2024. Mottagarna ska återbetala oanvänt statsbidrag till Socialstyrelsen. Fyra kommuner återbetalar hela det beviljade beloppet. Tillsammans har de fått 1,8 miljoner kronor. Ytterligare 15 kommuner återbetalar delar av beviljat belopp, se bilaga 1, tabell 1. Mottagarna uppger framför allt tidsbrist och personalbrist som anledningar till att de inte har använt statsbidraget.

Socialstyrelsen kan kräva tillbaka hela eller delar av statsbidraget om bidragsmottagaren inte har använt statsbidraget enligt angivna villkor. Socialstyrelsens granskning av hur mottagarnas använt statsbidraget pågår i skrivande stund. Därför finns information om eventuella återkrav inte med i den här redovisningen.

Fördelning av bidrag till att starta, utöka eller förbättra verksamhet

Socialstyrelsen har beviljat statsbidrag för insatser inom följande områden:

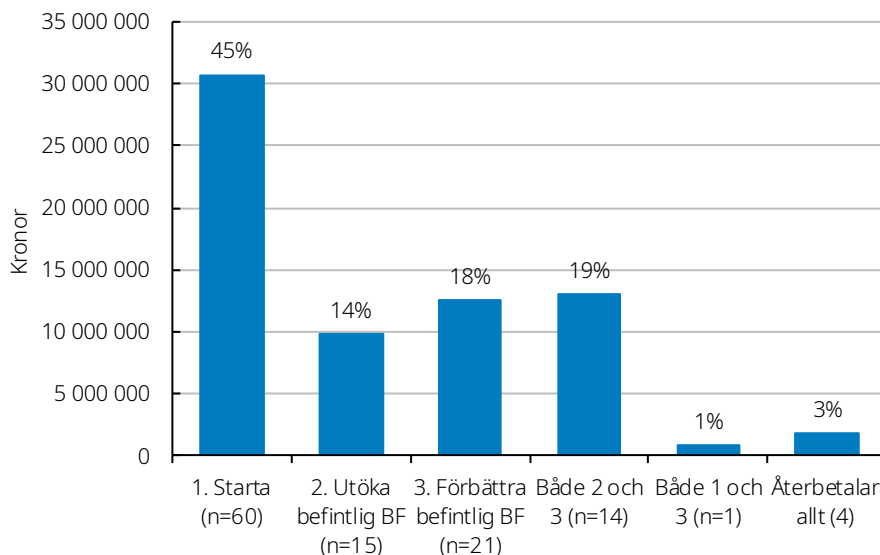
1. Starta verksamhet enligt metoden Bostad först, inklusive
 - Planering och förberedande insatser för eventuell start av verksamhet under 2024/2025
 - Starta verksamhet enligt metoden Bostad först under 2024
2. Utöka befintlig verksamhet enligt Bostad först
3. Förbättra befintlig verksamhet enligt Bostad först

Majoriteten av kommunerna (95 stycken) har arbetat inom ett av ovanstående områden. Sammanlagt 15 kommuner har arbetat inom flera områden.

De flesta av kommunerna (60 stycken) har blivit beviljade statsbidrag för att planera, förbereda eller starta verksamhet). Övriga 50 kommuner har fått cirka 51 procent av statsbidraget (drygt 35,2 miljoner kronor) för att utöka eller förbättra befintlig Bostad först-verksamhet. Diagram 1 redovisar antal kommuner som har fått beviljade belopp i respektive område. Det går också att se hur stor andel av statsbidraget som har finansierat respektive område.

Diagram 1. Fördelningen av 2024 års statsbidrag för att starta, utöka eller förbättra verksamheten

Diagrammet redovisar antal kommuner som har fått statsbidrag för att starta, utöka eller förbättra verksamheten med Bostad först. Det redovisar även andelen av det totala statsbidrag som har fördelats till respektive område.

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

Bidrag för att starta verksamhet

De flesta kommunerna har fått statsbidrag för att starta verksamhet enligt modellen Bostad först. Detta område inkluderar flera delar:

- planering och förberedande insatser för att starta en verksamhet, inklusive utredning av om kommunen kan använda modellen Bostad först i sitt arbete med att motverka hemlöshet
- fortsatt planering eller förberedelser för att starta verksamhet under 2025
- starta verksamhet enligt Bostad först under 2024

Planerat och förberett genom förstudier

Under 2024 startade 22 kommuner arbetet genom att utreda om Bostad först är en användbar modell i arbetet med att motverka hemlöshet. De har under året påbörjat eller färdigställt förstudier som innehåller både kartläggning och utredning, se tabell 1.

I förstudiearbetet har alla kommuner utrett vilka förändringar i arbetssätt och vilka utbildningar som krävs för personalen inför start av verksamhet enligt modellen Bostad först. Vidare har alla kommuner undersökt hyresvärdars och fastighetsägares villighet att överlåta lägenheter för verksamheten.

Alla utom en kommun har även kartlagt hur många av kommunens akut hemlösa personer som eventuellt skulle ha behov av boende enligt Bostad först. Dessutom har de kartlagt kommunens bostadsbestånd för bostadssociala insatser, genomfört nulägesbeskrivningar samt sett över hur dessa förutsättningar kan förändras över tid.

Kommuner anger även att de har genomfört andra insatser. De beskriver till exempel dialog med och studiebesök hos kommuner som redan har infört verksamhet enligt metoden. Några beskriver att de har träffat Stadsmissionen för att ta del av deras erfarenheter, utbildningar och workshops. Vidare har kommuner deltagit i konferenser och i olika lokala, länsgemensamma och nationella nätverksträffar om Bostad först. Vissa har också bjudit in politiker och allmännyttan för att ge dem kunskap om modellen.

Tabell 1. Innehållet i kommunernas förstudier under 2024

Flera svarsalternativ kan anges

Aktiviteter	Antal kommuner (n=22)
Utrett förändring i arbetssätt som behövs inför en start av Bostad först eftersom modellen ställer ökade krav på flexibilitet och tillgänglighet av personal	22
Utrett vilka personalresurser som behöver tillsättas vid en start av verksamhet enligt Bostad först	22
Undersökt hyresvärdar- och fastighetsägares inställning till metoden Bostad först	22
Kartläggning av hur många av kommunens invånare som Bostad först kan vara aktuellt för	21
Utrett kommunens behov av boende enligt metoden Bostad först	21
Utrett hur arbetet enligt Bostad först ska följas upp och utvärderas	15
Andra insatser	9

Källa: Kommunernas återsrapporter 2024.

Fortsatt planering och förberedelser för att starta verksamhet under 2024 eller 2025

Sammanlagt 34 kommuner¹ har använt 2024 års statsbidrag för fortsatt planering och förberedelse i syfte att starta verksamhet under 2024 eller 2025. Kommunerna har kommit olika långt, se tabell 2 nedan.

Nästan alla kommuner har kontaktat privata och kommunala bostadsbolag för att informera om metoden. Nästan lika många har planerat för eller genomfört utbildningar för personal om Bostad först, samt tillsatt arbetsgrupper eller team som ska arbeta med modellen. En stor andel kommuner har även utarbetat olika typer av rutiner eller informationsmaterial.

Övriga insatser inkluderar bland annat dialog och studiebesök hos kommuner som redan har infört verksamhet enligt metoden Bostad först eller ingått i SKR:s samarbetsrum och deltagande på Bostad först-konferens. Vissa kommuner har även besökt andra organisationer till exempel Verdandi, Länkarna, Convictus eller Svenska kyrkan som har verksamheter som riktar sig till liknande målgrupp. En kommun har efter förstudien beslutat om att inte använda modellen Bostad först.

Tabell 2. Kommunernas aktiviteter i planeringen inför start av verksamhet 2024

Flera svarsalternativ kan anges

Aktiviteter	Antal kommuner (n=34)
Kontaktat privata och kommunala bostadsbolag för att informera om metoden Bostad först	32
Planerat för eller genomfört utbildningar för personal om modellen Bostad först	30
Tillsatt arbetsgrupp eller team med professioner som arbetar med modellen Bostad först	28
Utarbetat samverkansformer mellan socialtjänsten och hyresvärdar eller fastighetsägare	27
Tillsatt en styrgrupp med ansvar för verksamheten	25
Utarbetat rutiner för kommunens handläggning och dokumentation kring de personer som erbjuds boende enligt Bostad först	22

¹ Vissa kommuner har även genomfört en förstudie och av svaren framgår att 10 kommuner har förberett för att startat Bostad först verksamhet under 2024 och 12 kommuner kommer att starta Bostad först verksamhet under 2025.

Aktiviteter	Antal kommuner (n=34)
Tydliggjort ansvarsfördelningen mellan socialtjänsten, boendestödjare och hyresvärdar/fastighetsägare och socialtjänsten	21
Kontaktat privata – och kommunala bostadsbolag för att få tillgång till ett visst antal lägenheter med överkomlig hyra som ska avsättas till verksamheten Bostad först	20
Reviderat eller upprättat överenskommelser om samverkan för metoden Bostad först	18
Tagit fram gemensamma rutiner mellan socialtjänsten och hyresvärdar – vid akuta situationer	17
Rekryterat personal	14
Tagit fram informationsmaterial till de personer som ska erbjudas Bostad först	13
Tagit fram förslag till IOP-avtal	1
Genomfört andra insatser i planeringsstadiet	6

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

Efter att ha slutfört arbetet med ovanstående aktiviteter har 14 kommuner fattat beslut om att starta verksamhet enligt modellen Bostad först under 2025. Totalt har dessa kommuner uppskattat att de kommer att kunna erbjuda 72 bostäder under 2025.

31 kommuner har erbjudit bostad till 108 personer

31 kommuner har startat Bostad först-verksamhet under 2024. Det innebär att:

- kommunerna har erbjudit 176 lägenheter
- 130 personer har fått ett beslut om insats
- 108 personer har flyttat in i lägenheter

Se mer information i bilaga 2, tabell 1.

Kommunerna har också arbetat med övriga insatser (se tabell 3).

Kommunerna har fokuserat på att formalisera samverkan mellan socialtjänsten och hyresvärdar eller fastighetsägare. Många kommuner har även utbildat personal och beslutat om överenskommelser och rutiner för ansvarsfördelning mellan olika aktörer. Det är också vanligt att man har beslutat om skriftliga rutiner för samordning inom socialtjänstens verksamheter.

Några få kommuner har genomfört övriga insatser, exempelvis regelbundna möten med Kommunstyrelsen, Arbetsförmedlingen och försörjningsstöd. Syftet har varit att få samsyn kring gemensamma klienter. Vissa kommuner har även etablerat kontakt med olika frivillighetsorganisationer, som i sin tur har erbjudit träfflokaler och sysselsättningsalternativ till de som precis har flyttat in i verksamheten. En del kommuner har erbjudit nyinflyttade en Bostad först där de bland annat lär sig hur de ska betala hyra och sköta om ett hem.

Tabell 3. Aktiviteter i samband med start av verksamhet enligt Bostad först

Flera svarsalternativ kan anges

Aktiviteter	Antal (n=44)
Fördjupat samverkan mellan socialtjänsten och hyresvärdar och fastighetsägare (regelbundna möten)	39
Utbildat personal om metoden Bostad först	37
Beslutat om överenskommelser/rutiner om ansvarsfördelning inom verksamheten mellan olika aktörer (Socialtjänsten, boendestödjare, hyresvärdar, missbruk med mera)	36
Beslutat om skriftliga rutiner för samordning inom socialtjänstens verksamhetsområde kring modellen Bostad först	33
Beslutat om rutiner för akuta insatser (störningar, obetalda räkningar med mera)	23
Andra aktiviteter	6

Källa: Kommunernas återsrapporter 2024.

Nästan hälften av kommunerna startade en permanent Bostad först- verksamhet

21 av 44 kommuner uppger att de har startat en permanent verksamhet enligt modellen Bostad först. 13 kommuner bedriver verksamheten i projektform. De övriga kommunerna uppger att deras uppstart har blivit försenad till 2025.

29 kommuner har utökat verksamheten med 186 lägenheter

Totalt 29 kommuner har använt statsbidraget till olika aktiviteter för att utöka antalet boendeplatser i deras befintliga Bostad först- verksamhet. Kommunerna har arbetat på olika sätt och med olika aktiviteter. De 29 kommunerna har utökat sina befintliga Bostad först- verksamheter med 186 lägenheter. De har även använt statsbidraget för att utöka

personalstyrkan i den befintliga verksamheten med sammanlagt 49 årsanställningar. Se bilaga 2, tabell 2, för mer information.

Andra aktiviteter som kommunerna har genomfört i samband med att de har ökat antalet boendeplatser framgår av tabell 4.

Tabell 4. Aktiviteter för att utöka den befintlig Bostad först - verksamheten

Flera svarsalternativ kan anges

Aktiviteter	Antal (n=29)
Arbetat med att förankra modellen Bostad först internt inom kommunen	27
Utbildat personal om metoden Bostad först	24
Utvecklat mötesformerna mellan socialtjänst och hyresvärdar (regelbundna möten)	24
Uppdaterat och reviderat överenskommelser för samordning inom socialtjänstens verksamhetsområde kring modellen Bostad först	22
Beslutat om rutiner för akuta insatser (störningar, obetalda räkningar med mera)	21
Etablerat samarbete med nya fastighetsägare eller privata hyresvärdar	3

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

36 kommuner har förbättrat den befintliga verksamheten

Sammanlagt 36 kommuner förbättrade sin befintliga verksamhet under 2024. Tabell 5 redovisar de vanligaste förbättringsaktiviteterna under året.

Tabell 5. Aktiviteter för att förbättra och utveckla befintlig verksamhet

Flera svarsalternativ kan anges

Aktiviteter	Antal (n=36)
Stärkt samverkan mellan kommunen och fastighetsägare/hyresvärdar på strategisk nivå	32
Genomfört utbildningar om metoden Bostad först	31
Stärkt samverkan inom kommunen mellan myndighetsutövning och utförare	28
Utarbetat rutiner och checklistor för arbetet enligt modellen Bostad först (både internt inom socialtjänsten och med externa partners)	26

Aktiviteter	Antal (n=36)
Representanter i olika nätverk (nationella, regionala, länsgemensamma) om metoden Bostad först	22
Erbjudit träfflokaler, fritidsaktiviteter eller daglig sysselsättning för de boende inom verksamheten	20
Utbildat personal i verksamheten (Case-management)	14
Rekryterat personal som tillhandahåller ett flexibelt stöd	14
Utbildat hyresvärdar och fastighetsägare i metoden Bostad först	14
Infört en metodtrogen modell av Bostad först ²	6

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

Överenskommelser om samverkan

Inom Bostad först ska det finnas överenskommelser om samverkan mellan aktuella aktörer.

Under 2024 har 96 kommuner använt 2024 års statsbidrag för att revidera eller utveckla sina överenskommelser om samverkan kring Bostad först.

Tabell 6 redovisar vilka aktörer som ingår i överenskommelser om samverkan. Den mest förekommande överenskommelsen är mellan kommunen och hyresvärdar eller fastighetsägare.

Tabell 6. Aktörer inom överenskommelserna om samarbete 2024

Kommunernas samverkanspartner gällande verksamhet enligt metoden Bostad först

Överenskommelsen om samverkan ingår följande:	Antal (N=96)	Andel
Kommunala eller privata hyresvärdar eller fastighetsägare	91	95%
Kommunens olika förvaltningar	81	84%
Andra kommuner	34	35%
Civilsamhällets organisationer	25	26%
Psykiatriska mottagningar	15	15%
Beroendemottagningar	15	15%

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

² Syftet med Bostad först är att nå och erbjuda en långsiktig boendelösning till hemlösa personer som ofta även har psykiska sjukdomar eller andra problem i form av beroende eller missbruk.

Målgrupper för Bostad först

Kommunerna (111 stycken) har också redovisat vilka målgrupper som verksamheten riktar sig till. Metoden är utformad för personer som behöver ett omfattande stöd för att komma ur hemlöshet, till exempel individer som är hemlösa och har psykisk sjukdom, missbruksproblem eller funktionsnedsättning.³

De flesta kommuner redovisar att de vänder sig till personer (med samsjuklighet) och som befinner sig i långvarig akut hemlöshet. Det betyder att de bor på akutboende, jourboende eller skyddat boende, eller att de sover utomhus eller i offentliga utrymmen. En del kommuner har också inkluderat personer som vårdas eller behandlas i hem för vård och boende (HVB) eller som ska skrivas ut från Kriminalvården. Vissa kommuner räknar in även dem som har behov av omfattande stöd, där befintliga insatser har varit otillräckliga för att dessa personer ska uppnå stabilitet i boendet över tid.

Tio kommuner inkluderar även personer som ska ha varit folkbokförd i kommunen i minst 2 år.

Över 70 procent av kommunerna anser att de har nått uppsatta mål

Majoriteten av kommunerna bedömer att de i ganska hög eller hög utsträckning har bedrivit arbetet enligt plan, att de har uppfyllt sina mål och nått förväntade resultat. Mer information finns i tabell 7.

Ett fåtal kommuner anger att de i ganska låg utsträckning har arbetat enligt planen. Skälen för detta kan exempelvis vara tidsbrist, personalbrist, eller kompetensbrist om modellen Bostad först inom socialtjänsten. De anger även bristande intresse från hyresvärdar och brist på bostäder med rimlig hyresnivå som orsaker.

Kommunerna har gjort sina bedömningar utifrån en femgradig skala där 1 står för låg utsträckning och 5 står för hög utsträckning.

³ Pleace, N. Bostad först - en handbok. Europa. (eng. Housing First Guide. Europe. FEANTSA;2016) Svensk utgåva Sveriges stadsmissioner och Égalité bokförlag; 2018.

Tabell 7. Kommunernas självskattning av uppnådda mål och resultat 2024

Kommunens aktiviteter finansierat av statsbidraget har...	Antal kommuner som anger hög eller ganska hög utsträckning (N=111)	Andel kommuner som anger hög eller ganska hög utsträckning
... bedrivits enligt plan	87	78%
... uppfyllt angivna mål	79	72%
... uppnått förväntade resultat	82	74%

Källa: Kommunernas återsrapporter 2024.

Över hälften av kommunerna (64 procent) anger att statsbidraget bidragit till att kommunen har kunnat ge bostadsstabilitet hos tidigare långvarigt hemlösa personer. Kommunerna uppger att arbetet har minskat kommunens antalet personer i akut hemlöshet under 2024.

Kommunernas erfarenheter av statsbidraget

De flesta kommunerna påtalar att det finns en inbyggd svårighet att planera verksamheten när Socialstyrelsen beslutar om och betalar ut statsbidraget först i mitten av april.

Flertalet kommuner anser samtidigt att statsbidraget är viktigt för att påskynda arbetet med att motverka hemlöshet.

Statsbidraget har en bra konstruktion, genom att det tydligt pekar ut att stödet ska användas för att införa, utöka eller förbättra verksamheten med metoden Bostad först. Det kan långsiktigt bidra till att minska hemlösheten bland de mest utsatta i samhället.

Kommunerna är också positiva till att bidraget kan användas för olika delar av implementeringen. Det gäller till exempel att skaffa sig kunskap om metoden genom förstudier, eller för att införa, utöka eller förbättra användningen av modellen Bostad först.

Socialstyrelsens kommentarer

Socialstyrelsen har följt upp och påbörjat granskat bidragsmottagarnas användning av statsbidraget.

Statsbidraget har framför allt bidragit till att kommunerna har satt igång ett utvecklingsarbete, utifrån sina lokala förutsättningar och behov. Vissa kommuner har även förbättrat eller stärkt redan befintlig verksamhet.

Statsbidraget bidrar till ett antal mål i Agenda 2030

Statsbidraget har en koppling till flera mål i Agenda 2030 som beslutades av FN:s generalförsamling 2015. Dessa är:

- Mål 1 – avskaffa fattigdomen
- Mål 3 – säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnandet för alla i alla åldrar
- Mål 10 – minska ojämlikhet
- Mål 11 – säkerställa tillgången för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder.

Bilaga 1. Kommunernas mottagna och oanvända medel under 2024

Kommunerna ska använda statsbidraget för tre verksamheter eller områden inom modellen Bostad först:

1. Starta verksamhet (inklusive förberedelse och planering). 1a i tabellen nedan representerar faktiskt uppstart av verksamhet.)
2. Utöka platserna i den befintliga verksamheten för Bostad först
3. Förbättra den befintliga verksamheten.

Tabell 1. Fördelning och användning av medel till ovanstående områden

Tabellen redovisar, bidragsmottagare, kommunkod, område som kommunen har blivit beviljade statsbidrag för att arbeta inom, mottaget statsbidrag, oanvända medel och andel använda medel

Bidragsmottagare	Kommun kod	Område	Mottaget statsbidrag (kr)	Oanvända medel (kr)	Andel använda medel (%)
Ale kommun	1440	2	400 000	54 719	84
Alvesta kommun	0764	1	700 000	0	100
Arboga kommun	1984	2	700 000	0	100
Arvika kommun	1784	1	590 000	0	100
Avesta kommun	2084	1a	560 000	0	100
Bergs kommun	2326	1a	235 000	0	100
Bollebygds Kommun	1443	3	595 000	47 361	92
Bollnäs kommun	2181	2 och 3	900 000	0	100
Borlänge kommun	2081	2 och 3	1 000 000	0	100
Borås Stad	1490	3	720 000	0	100
Botkyrka kommun	0127	1	1 490 000	0	100
Burlövs kommun	1231	1a och 2	695 000	0	100
Båstads kommun	1278	1	500 000	65 000	87
Degerfors kommun	1862	1	385 000	0	100
Emmaboda kommun	0862		560 000	560 000	0
Eskilstuna kommun	0484	2 och 3	1 000 000	0	100

Bidragsmottagare	Kommun kod	Område	Mottaget statsbidrag (kr)	Oanvända medel (kr)	Andel använda medel (%)
Falköpings kommun	1499	1a	500 000	0	100
Filipstads kommun	1782	1 och 1a	500 000	0	100
Filipstads kommun	1782	1 och 1a	500 000	0	100
Forshaga kommun	1763	1	470 000	0	100
Grums kommun	1764	3	595 000	0	100
Gullspångs kommun	1447	2	550 000	0	100
Gävle Kommun	2180	1a	510 000	0	100
Göteborgs stad	1480	2 och 3	1 520 000	29 480	98
Götene kommun	1471	1a, 2, 3	635 000	0	100
Hagfors kommun	1783	1a	537 892	0	100
Hallsbergs kommun	1861	2	690 000	0	100
Hallstahammars kommun	1961	1	250 000	0	100
Halmstads kommun	1380	1a	750 000	0	100
Hammarö kommun	1761	3	500 000	0	100
Haninge kommun	0136	3	255 000	0	100
Heby kommun	0331	2 och 3	595 000	0	100
Helsingborgs stad	1283	2 och 3	845 000	0	100
Herrljunga kommun	1466	1a	500 000	0	100
Hjo kommun	1497	1	168 000	0	100
Hofors kommun	2104	1	332 000	0	100
Huddinge kommun	0126	1 och 1a	780 000	0	100
Hudiksvall kommun	2184	1a	790 000	189 692	76
Håbo kommun	0305	1	530 000	0	100
Härryda kommun	1401	1a	600 000	335 570	44
Hässleholms kommun	1293		610 000	610 000	0
Järfälla kommun	0123	2 och 3	650 000	0	100
Jönköpings kommun	0680	1 och 1a	651 000	0	100
Kalix kommun	2514	1a	525 000	0	100
Kalmar kommun	0880	3	230 000	0	100

Bidragsmottagare	Kommun kod	Område	Mottaget statsbidrag (kr)	Oanvända medel (kr)	Andel använda medel (%)
Karlskoga kommun	1883	2 och 3	675 000	0	100
Karlskrona kommun	1080	3	580 000	0	100
Katrineholms kommun	0483	1	415 000	0	100
Kils kommun	1715	1	500 000	0	100
Knivsta kommun	0330	1a	490 000	0	100
Kristinehamns kommun	1781	3	580 000	44 996	92
Kungälv kommun	1482	1 och 1a	600 000	0	100
Landskrona stad	1282	1 och 1a	640 000	0	100
Lidköpings kommun	1494	2	695 000	0	100
Lilla Edets kommun	1462	1a	200 000	66 667	67
Linköpings kommun	0580	2	1 200 000	0	100
Ljusdals kommun	2161	3	450 000	109 665	76
Luleå kommun	2580	1	800 000	19 405	98
Lunds kommun	1281	2	1 200 000	0	100
Malmö stad	1280	2 och 3	1 500 000	0	100
Marks kommun	1463	1 och 1a	390 000	0	100
Mjölby kommun	0586	1 och 1a	695 000	236 272	66
Mora kommun	2062	1 och 1a	500 000	0	100
Munkfors kommun	1762	2	500 000	0	100
Mölnåls kommun	1481	2	730 000	0	100
Norrköpings kommun	0581	3	950 000	0	100
Norrtälje kommun	0188	1 och 1a	430 000	0	100
Nybro kommun	0881	1	507 000	0	100
Nyköpings kommun	0480	1a	525 000	0	100
Nynäshamns kommun	0192	1a	460 000	0	100
Orsa kommun	2034	1	200 000	0	100
Orust kommun	1421	1a	430 000	0	100
Partille kommun	1402	1 och 1a	520 000	0	100
Piteå kommun	2581	1a	150 000	74 592	50

Bidragsmottagare	Kommun kod	Område	Mottaget statsbidrag (kr)	Oanvända medel (kr)	Andel använda medel (%)
Ronneby kommun	1081	1 och 1a	530 000	0	100
Sandvikens kommun	2181	2 och 3	800 000	0	100
Simrishamns kommun	1291	1a	695 000	0	100
Sjöbo kommun	1265	3	150 000	0	100
Skelleteå kommun	2482	2	800 000	0	100
Sollefteå kommun	2283	3	665 000	0	100
Sollentuna kommun	0163	3	830 000	0	100
Stenungsunds kommun	1415	3	300 000	0	100
Stockholms stad	0180	3	2 000 000	0	100
Storumans kommun	2421	1a	615 000	0	100
Strömstads kommun	1486		60 000	60 000	0
Strömsunds kommun	2313	1	425 000	0	100
Sundbybergs stad	0183	2	380 000	29 666	92
Sundsvalls kommun	2281	2 och 3	1 000 000	0	100
Sunne kommun	1766	2 och 3	368 000	0	100
Surahammars kommun	1907		537 000	537 000	0
Svenljunga kommun	1465	3	532 000	0	100
Säffle kommun	1785	1a	500 000	0	100
Söderhamns kommun	2182	1a	800 000	0	100
Södertälje kommun	0181	1 och 1a	1 000 000	0	100
Sölvesborgs kommun	1083	1	300 000	152 791	49
Tidaholms kommun	1498	1	155 000	0	100
Timrå kommun	2262	2	425 000	0	100
Tjörns kommun	1419	1	525 000	0	100
Tomelilla kommun	1270	1	417 000	0	100
Torsby kommun	1737	2 och 3	675 000	0	100
Torsås kommun	0834	1	190 000	0	100
Trelleborgs kommun	1287	1a	825 000	0	100

Bidragsmottagare	Kommun kod	Område	Mottaget statsbidrag (kr)	Oanvända medel (kr)	Andel använda medel (%)
Trollhättans stad	1488	1	400 000	0	100
Täby kommun	0160	3	324 000	55 239	83
Töreboda kommun	1473	3	500 000	0	100
Uddevalla kommun	1485	1a	380 000	0	100
Umeå kommun	2480	2	820 000	0	100
Uppsala kommun	0380	2 och 3	970 000	0	100
Vetlanda kommun	0685	1a	505 000	0	100
Vilhelmina kommun	2462	3	500 000	0	100
Vingåkers kommun	0428	2 och 3	265 000	0	100
Vänersborgs kommun	1487	1a	525 000	0	100
Västerås stad	1980	2	640 000	22 413	63
Ängelholms kommun	1292	1 och 1a	350 000	0	100
Örebro kommun	1880	2	570 000	0	100
Örkelljunga kommun	1257	2	650 000	0	100
Östersunds kommun	2380	3	670 000	0	100
Summa:			68 500 000	3 300 528	95

Källa: Kommunernas återsrapporter 2024.

Bilaga 2. Kommuners verksamhet inom Bostad först-2024

Detta avsnitt redovisar de kommuner som har startat verksamhet enligt modellen Bostad först (tabell 1) eller utökat sina befintliga Bostad först-verksamheter (tabell 2).

Tabell 1. Kommuner som har startat verksamhet enligt metoden Bostad först under 2024

Kommuner	Antal startade BF-boenden	Personer som fått beslut om BF-insats	Antal personer som flyttat in
Arvika kommun	2	0	0
Avesta kommun	4	4	4
Bergs kommun*	0	0	0
Botkyrka kommun	8	10	8
Burlövs kommun	2	1	1
Falköpings kommun	5	5	5
Filipstads kommun	1	1	1
Gävle kommun	5	2	1
Götene kommun	4	4	2
Halmstad kommun	4	4	3
Herrljunga kommun	1	1	1
Hudiksvalls kommun*	0	0	0
Härryda kommun*	1	1	0
Jönköpings kommun	9	5	5
Kalix kommun	1	1	0
Knivsta kommun	1	2	1
Kristinehamns kommun	2	3	2
Landskrona kommun	2	2	2
Marks kommun	2	2	0
Mjölby kommun*	0	0	0
Mora kommun*	0	0	0

Kommuner	Antal startade BF -boenden	Personer som fått beslut om BF-insats	Antal personer som flyttat in
Norrtälje kommun	17	16	16
Nyköpings kommun	14	13	12
Nynäshamns kommun	5	5	4
Orust kommun	2	2	2
Piteå kommun*	0	0	0
Ronneby kommun	5	1	1
Simrishamns kommun	8	3	1
Storumans kommun	5	5	5
Sunne kommun	1	1	1
Säffle kommun	5	5	5
Söderhamns kommun	25	14	9
Trelleborgs kommun	4	3	1
Uddevalla kommun	4	4	3
Vetlanda kommun	20	5	10
Vänersborgs kommun*	0	0	0
Ängelholms kommun	2	2	2
Östersunds kommun	5	3	0
Summa:	176	130	108

Källa: Kommunernas återrapporter 2024. * Sju kommuner som blev beviljade 2024 års statsbidrag för att starta Bostad först under 2024 men har av olika anledningar blivit försenade.

Tabell 2. Kommuner som har utökat sin befintliga verksamhet med antalet boendeplatser och personal under 2024.

Kommuner	Utökat antalet boendeplatser	Utökat personalstyrkan (årsanställningar)
Ale kommun	8	1
Arboga kommun	2	0
Bollnäs kommun	3	2
Borlänge kommun	5	2
Burlövs kommun	1	1
Eskilstuna kommun	5	1
Göteborgs stad	25	16

Kommuner	Utökat antalet boendeplatser	Utökat personalstyrkan (årsanställningar)
Götene kommun	2	1
Hallsbergs kommun	2	0
Heby kommun	1	0
Helsingborgs stad	9	0
Järfälla kommun	2	1
Karlskoga kommun	11	2
Lidköpings kommun	5	0
Linköpings kommun	7	1
Lunds kommun	11	2
Malmö stad	27	4
Mölnåls kommun	5	2
Sandvikens kommun	10	0
Skellefteå kommun	1	0
Sundbyberg stad	4	0
Sundsvalls kommun	4	3
Sunne kommun	1	1
Timrå kommun	1	3
Torsby kommun	3	0
Uppsala kommun	10	2
Vingåkers kommun	1	0
Västerås stad	10	2
Örebro kommun	10	2
Summa:	186	49

Källa: Kommunernas återsrapporter 2024.

Bostad först

Bostad först (artikelnr 2025-5-9607)
kan laddas ner från socialstyrelsen.se/publikationer.